

ЖЕНСКИ СВѢТЪ

СЪ

ПРИТУРКА, ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ,
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ.

Списанието излиза дваждъ,
а Притурката веднѣждъ въ мѣсеца.

Директорна: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишнѣвъ абонаментъ
пѣдплатнѣмъ.

I. На списанието:

За България 5 лева

„ странство 6 „

II. На списанието съ

притурката:

За България 7-50 лева

„ странство 9 „

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички
тѣ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството.

Оплаквания за нере-
довно испращане листа
прематъ се само въ ра-
стояние на единъ мѣсець
отъ издаванетоъ му.

Пратенитѣ за публи-
канне рѣкописи назадъ
не връщатъ.

Писма и рѣкописи,
подписани и неозначующи
мѣстожителството на до-
писницата, не се прие-
матъ.

Писма неплатени не се
прематъ.

Всѣкакви обявления, от-
носноци се до госпожи и
госпожници, публикуватъ
се въ послѣдната страни-
ца за 50 стот. редѣтъ.
За постоянни обявления
особени условия.

Писма, рѣкописи и пари се испращатъ до: Дирекцията на Женский СВѢТЪ улица Войнишка № 122

Съдържание:

Алманахъ на „Женския СВѢТЪ“ съ лотария. — Само няколко думи върху историческото развитие на жената. — За възледитѣ на г. Ст. Михайловски върху жената. — Съзгъ на щастнето. — Някои допълнителни забѣлѣжки върху ститѣката „Какъ живѣемъ мѣчтъ по насъ“. — За образованието на жената въ България. — Книги и списания. — Рецепти за ястия. — Корреспонденция. — Извѣстия. — Обявления. — Подлистничъ.

Алманахъ на „Женския СВѢТЪ“

съ Лотария.

Дирекцията на „Женския СВѢТЪ“ е въ намѣрение, щото по новата 1894 год. да издаде „Алманахъ на Женския СВѢТЪ за 1894 год.“, който да се отличава по своята оригиналность, своеобразность и разнообразие, пѣдназначенъ да принесе голѣма полза на всѣка домагиня, майка и мома.

Ний считаме за излишно да говоримъ пѣдварително иѣщо, съ цѣль да пѣпорѣчимъ Алманаха на г. г. ученолюбитѣ си читатели и любезнитѣ си читателки, като мислимъ, че достатъчно е затова да кажемъ, какво той ще съдържа:

I. Мѣсецословъ.

II. Домашенъ бюджетъ и ежедневно счетоводство за домашнитѣ разности прѣзъ 1894 год., гдѣто домакинята всѣки денъ ще записва и нарежда ежедневитѣ, ежемѣчнитѣ и годишната смѣтки.

III. Разни оригинални и пѣводни статии за женския полъ отъ нашитѣ сътрудници.

IV. Белетристика.

V. Дѣтинска хишиена, отледвание и вскуитанье.

VI. Кое е прилично, а кое не.

VII. Разни, Анекдоти, Афоризми и др.

VIII. Съвѣти.

IX. Домашна медицина.

X. Рецепти за ястия по всичкитѣ сезони.

XI. Стихотворения.

XII. Разни обявления, относящи се до жени.

Заедно съ издаванетоъ на Алманаха, Дирекцията на Женския СВѢТЪ учредява за пѣвъ пътъ тукъ въ България единъ видъ лотария, за въ полза на абонатитѣ му. Всѣки екземпляръ отъ Алманаха ще носи единъ номеръ и ще важи като единъ лотарийски билетъ. Лотарията ще се тегли вѣждъ 1 Януарий 1894. г., въ днитѣ, по които у насъ съществува обичай да се опитва щастнето, подиръ което подарѣцитѣ ще се испратѣтъ до притежателитѣ на померата, които печелѣтъ, слѣдъ като се обяви това въ „Жен. СВѢТЪ“. По тагѣвъ начинъ щастливцитѣ отъ абонатитѣ и абонаткитѣ ще получатъ и Алманаха, и единъ подарѣкъ за новата година; а другитѣ Алманаха, който и безъ подарѣкъ ще си струва пакъ опрѣдѣлената цѣна.

Ний пѣдварително сме увѣрени, че не само г. г. абонатитѣ и абонаткитѣ ни сами тѣ ще

побързатъ да се сдобиятъ съ Алманаха и да опитатъ щастіето си, нъ и че ще се потрудѣтъ отъ своя страна да запишатъ, колкото имъ е възможно повече, абонати и абонатки, за распространението на една толкова общеполезна книга.

Алманаситъ ще бждѣтъ своеврѣменно распратени на абонатитъ, които се умоляватъ тутакси да внесатъ стойността, защото въ противенъ случай померата на неплатившитъ ще се считатъ като несществуващи за лотарията.

Алманахътъ ни, хубаво, искусно и естетично подвързанъ, струва два (2) лева, освѣнъ пощенскитъ разходи.

Поканитъ за записване абонати трѣбва да се повѣржатъ въ Дирекцията най-късно до 15 Ноемврий, за да се знае, колко екземпляра трѣбва да се напечататъ.

Само нѣколко думи върху историческото развитие на жената.

(Продължение).

То съ изрядния си езикъ намѣри ниженъ плодороденъ слой въ блатската Римска империя.

Християнството не е направило почти никакво подобрене въ положението на жената, като ѣж е оставила въ сжщото прѣзрѣние, както и понапрѣшитъ стари религии на Истокъ. И днесъ жената е длъжна да се погорява прѣдъ жертвенника, както и въ старо врѣме и прѣдъ мжжа. Нека погледнемъ само на Библията и ще видимъ, какво ни казва християнството.

Напразно жената се е привързала съ всичкото си сърдце къмъ това учение; защото е мислила, че въ него ще намѣри подобрене въ положението си.

«Нека не забравятъ тия господа» — казва *Бebelъ*, — «които прѣдаватъ голѣма възвишеностъ на Цивилизацията отъ християнството, че жената е била причина за това. Тя е играла най-главната роль за распространението му».

Че дѣйствително жената е била главната причина за распространението на християнството, никой не може отказа това. Между многото други, напр. *Клотилда* е прѣдумала *Кловиса*, Френския царь, да приеме Християнството; както и *Берта*, царица на *Гандъ* (*Gand*), и *Gisele*, царицата на *Унгрия* (*Hongrie*) го введохъ въ държавитъ си. Християнството е въстържествувало

благодарение на женитъ; но то отъ своя страна ги е възнаградило много лошо.

На всѣкъдѣ изъ «светитѣ» книги се срѣща фразата: «жената е длъжна да се покорява на мжжа». Сжщото, което сж говорили и светитѣ Апостоли. *Петъръ*, *Павелъ*, *Еронимъ*, *Тертулианъ* и др. Жената, споредъ християнството, е нечиста; тя е именно, която е принесла първия грѣхъ на земята и е погубила мжжа. Главнии девизъ на християнството е: «Плодѣте и размножавайте се».

Ето отъ какво ясно се вижда миѣнието на *Тертулиана* (*Tertullien*) относително жената; той между другото казва, като се обръща къмъ жената: «Жено, ти винаги трѣбва да ходишь въ трауръ съ пълно-насълзени очи въ знакъ на раскаяние; за да се позабрави малко, че ти си погубила човѣшкия родъ».

Туй, което прогрессивно е направило подобрене въ женското положение отъ християнския свѣтъ, това не е християнството, но прогресътъ, който цивилизацията е направила на западъ, върху него.

Наистина имало е въ това врѣме на срѣднитѣ вѣкове особенни учреждения, които сж давали случай на слабитѣ и безхарактернитѣ да добиватъ прощение за грѣховетъ си; а пъкъ отъ друга страна тия учреждения сж се давали отъ духовенството, за да иматъ голѣмо влияние върху масата. Тука духовенството е управлявало мжжетъ посредствомъ женитѣ, та и затова женитѣ сж играли малко много важна роль въ обществото. Но това е било тѣй малко, щото не може да се каже даже, че жената е била подобрена; а отъ друга страна пъкъ, нито тия учреждения, нито пъкъ мѣнастиритѣ сж били въ състояние да прибержтъ всички жени, които търсѣли помощъ.

Ако вземемъ да разгледаме положението на жената въ рицарскитѣ врѣмена, то ниѣ ще намѣримъ за резултатъ сжщото. За това то не е принесло никаква полза, защото въ туй врѣме уважението на жената се е практикувало само зарадъ нейната хубостъ и то въ много голѣми размѣри «както това става и днесъ» — казва *Bebele* — «съ нашата Буржоазия». «Както патронитѣ въ старо врѣме водѣхъ за носа робитѣ и имъ затрѣнѣхъ пътя за подобренето, сжщото прави днесъ и Буржоазията било то съ еманципацията на жената или работника».

Протестантизмътъ пъкъ е направилъ само това

подобреше, че е унищожили проституцията. Той затвори «дьяволскитѣ домове» и унищожи «дьяволскитѣ дѣщери»; но жената си оставаше пакъ като единъ позоренъ стълбъ на вечкитѣ разврати. (Слѣдва).

За възгледитѣ на г. Ст. Михайловски върху жената.

(Критическа студия)
Продължение.

III.

Нѣколко забѣлѣжки прѣди да започнемъ разглеждането. Ние знаемъ, че г-на Михайловски ще го догивѣе на насъ, подиръ като прочете студията ни. И наистина, рѣдко сѣ мжжеть, като г. Михайловски, които да се стържижтъ безъ да кажтъ нѣщо, особено, като видѣжтъ че женитѣ, и то «ученитѣ», критикуватъ работитѣ имъ. Той може би ще ни отговори съ нѣкоя грациозна епиграмка, подобна на оная за «критикаритѣ на Поемата на злато» или съ нѣкой отговоръ, подобенъ на оная критика за прѣвода на «Les Misérables» отъ В. Хюго. Но ние, женитѣ, които сме привикнали къмъ най-учтивитѣ комплименти отъ страна на господа кавалеритѣ, не сме твърдѣ непривикнали и дебелашвитѣ грубости, които по нѣкога г-да мжжеть спижтъ върху насъ. Та, впрочемъ, самъ г. Михайловски забѣлѣзва:

„Не се страхувайте отъ злостни критикари,
А бѣгайте отъ спиходителни другари“.

А ний не искаме да хулимъ и обвиняваме г. Михайловски, при всичко че ще бждемъ доволно сериозни. Ние пишемъ да посочимъ това, което той, може би, не е забѣлѣзалъ и да извадимъ отъ заблуденне нѣкои негови читатели и почитатели.

Послѣ: струва ни се, че има нѣкои стихове у г. Михайловски, които иматъ двусмисленно значение. Може би ний сме направили криви заключения зарадъ тѣхъ, може би криво сме ги разбрали. Молимъ отъ сега за извинение отъ страна на многоуважаемия писателъ и отъ страна на драгитѣ ни читателки и читатели.

Третьо: въ тая си студия ние раздѣлихме на три категории стиховетѣ, въ които г-нъ Михайловски изобщо, *посрѣдственно или непосредственно* говори за жената и за семейния животъ: 1) *Стихове, въ които той описва положението на жената*; 2) *Стихове, въ които*

той исказва своитѣ чувства къмъ жената и 3) *Стихове, въ които исказва своитѣ мисли за жената*. Ний-първо ще изложимъ тия категории, послѣ ще ги разберемъ и разгледаме. Това правимъ именно за по-лесно, прѣдъ видъ на туй, че по нѣкога стиховетѣ отъ първата категория противорѣжтъ на стиховетѣ отъ втората или третата, и наопаки. И тѣй да започнемъ.

III.

Какво е положението на жената споредъ г. Михайловски? Въ какви отношения се намѣрва тя спрямо мжжеть, спрямо обществото споредъ него? Това се разбира най-хубаво отъ драматическото стихотворение *Кадрилтъ на Смъртта* (Novissima Verba ч. I стр. 25—56).

Тукъ, въ това стихотворение, въ тоя кадрилъ ний виждаме редъ пари: боленъ мжжъ, който жали, че скоро ще умира; жена му, която се радва, че ще се ожени за другъ; «прѣлюбождѣюща дѣвойка»; боленъ старъ--младоженикъ съ млада — вѣтърничава съпруга. Мжжеть обича страстно жена си, а тя се ползува отъ това да го лъже да ѝ купува отъ нови по-нови рубли. Послѣ — мжжъ, който мрази жена си, че се случила грозна, нѣкъ учена; и жена му, която го обича до обожаванне и която като че счита за слабостъ това; мжжъ, нарисанъ съ жена си, свиващъ хиляди клетвени стрѣли противъ блвшата си стопанка. Съ една дума: заблуденне, развратъ, безобразенъ животъ . . .

Да минемъ къмъ други, по-дребни стихотворения. Страшенъ е тоя «Кадрилъ на смъртта».

Но, Боже мой, и другагѣ пакъ ежщитѣ картини: мжжъ, който е готовъ да прѣдаде душата на жена си на дявола за злато (*Български Фаустъ*, *Сurrente Calamo* страница 12); мома, която кара своя обожателъ да вземе по-старата ѝ сестра (с. тамъ *момински Struggle for life — борба за съществуване* — стр. 19); невинна дѣвойка, хвърлена въ единъ вертенъ — при баща «нераскаянъ татъ» при майка — «безименна зли-на» (с. тамъ, «*Страница безъ заглавие*» стр. 24); годеница, която зарѣзва годеника си и избѣгва съ другото (*Жельзна струна—краевѣковна бѣлада* стр. 21); невинна селска мома (берковчанка), искаваща своя страхъ отъ «двуногитѣ софийски вълци» (с. тамъ *идилия по берковския пѣтъ*); мома, която желае, като се прѣроди, да се обърне на оржжне, за да убие своя поклонникъ, който не обича пейжъ, а пейното иманье (с. тамъ, *Писнички* стр. 49); мома, която жали и плаче «че майка ѝ ѣ дала на шестдесетъ-годишенъ мжжъ

. . . («Мисль» год. II кн. I стр. 7 и 8) Картинки, една отъ друга по-мрачни, по-страшни!
«Ужасный вѣкъ, ужасныя сердца!»

(Слѣдва).

Ил. С. Руховски.

Сънятъ на щастието.

По всичката дължина на сѣнчастия аллея една вечерь се расхождаше една млада двойца: годеникъ съ годеницата си. Подирь тѣхъ идѣхъ двѣ жени: майката и лелята на симпатичната мома, съ хубавитѣ сини очи, цвѣтуще лице и русса косса.

Двѣтѣ жени ниско се разговаряхъ върху минжлото въ прѣдвечерието на официалния день, по който чедото имъ щѣше да бѣде жена на единъ чуждъ човѣкъ, който щѣше да бѣде господарь надъ чувствата и участъта на обожаемата дѣвица.

Ивонината майка, млада вдовица, и леля ѝ Хортенсия, привлѣгателна жена, бѣхъ прѣгарали цѣли шестнадесетъ години въ екстазъ прѣдъ малката русса мома, единчката имъ обичь, за единъ погледъ на която и самия си животъ бѣхъ готови да пожъртвуватъ. И тритѣ жени бѣхъ прѣживѣли цѣли шестнадесетъ години наедно, най-тѣсно свързани въ тоя толкова хубавъ домъ, който малката имъ щѣше да напусне на другия день.

Тоя домъ за тѣхъ бѣше цѣлий свѣтъ, защото въ него бѣхъ вкусили всичкитѣ свѣтовни жалости и скърби.

Скърбѣта за ближната раздѣла се умѣряваше иѣкакъ отъ мисльта, че момата щѣше да бѣде щастлива. Тя обичаше и се обичаше, та хоризонтътъ на бѣдждето ѝ се показваше съ всѣмъ бистръ и безоблаченъ. По едно врѣме удари часъсъ десетъ, а двѣтѣ сестри спрѣхъ.

— Ела, чедо, каза лелята. Ще заведемъ Павла до ижтинтѣ врата и ще се върнемъ, за да си лѣгнемъ. Утрѣ трѣба да бѣдешъ хубава и свѣжа.

— За утрѣ, каза Павелъ, като ѣж цѣлуна. За утрѣ, а послѣ за винаги! . . .

Отдалечъ се чу часовникътъ да бие единадесетъ. Листьетѣ не шумолятъ вече, цвѣтитя сж затворили чашкитѣ си и сж заспали вече. Езерото прилича на срѣбърно огледало, а звѣздитѣ изглеждатъ като безбройни очи, които се чудятъ на замислената прѣдъ прозореца мома.

Сънятъ ѝ исчезва. Мисли меланхолични, нѣ весели и приятни въ сжщо врѣме занимаватъ ума ѝ: бѣдждето, любовта, сѣнищата ѝ . . .

Удари дванадесетъ, тайнственний моментъ, който допълнява послѣдния день на дѣвственния ѝ животъ.

Нѣ замислюванието ѝ се продължава до толкова, щото луната огасва, а звѣздитѣ една подиръ друга исчезватъ и небето къмъ истога поблѣднява; постепенно и малко по малко една виолетоцвѣтна пивица се описва на най-далечнитѣ точки на хоризонта, задъ които се подава розоцвѣтната зора.

— Чудно, пошѣпнѣ Ивонна усмихнѣта. Ето ти безсѣние, което не знаѣж прѣзъ цѣлия си животъ. И побърза да си лѣгне. Чудно, казва си, като се хвърля на лѣглото си. Види ми се, че имамъ покривка прѣдъ очитѣ си; почти не виждамъ. Може би студений утрѣшенъ въздухъ да ме е повредилъ . . . и усмихнѣта заспа . . .

Въ деветъ часа на другия день Ивонна не бѣше още се събудила. Майката и лелята влѣзохъ въ стаята ѝ, оудени за продължителния сутрѣшенъ сѣнъ на чедото имъ.

— Лѣнива! ѝ казахъ. Какъ можешъ да спишъ толкова въ деня на вѣнчаннето си?

— Какъ, мамо! Защо ме наричате лѣнива, когато не се съмнѣло още, каза момата, като си отваряше очитѣ.

— Какъ, не се ли съмнѣло? А какво търси туй свѣтло слѣнце въ стаята ти?

— Нѣ азъ, мамо. не виждамъ слѣнцето; не виждамъ нищо.

Злочестата майка сжщеврѣменно съ сестрата испуснахъ ужасенъ викъ.

— Какъ, не на ли виждашъ прочее? казахъ треперящи.

Момата си протегнѣ рѣцѣтѣ, отвори, колкото ѝ е било това възможно, очитѣ, нѣ уви!

— Не ва виждамъ, каза, при венчко че ва чувствувамъ при мене.

— Слѣпа! слѣпа е! Праведний боже, извикали двѣтѣ жени съ отчаянъ гласъ.

Момата, почти мъртва, погледнѣ на около си, като че искаше да се убѣди за страшното ѝ злочастие.

— Слѣпа! каза съ плачъ. Не ще можъ вече да видѣж Павла.

А тѣзи думи послѣди едно мълчание страшно, отчаяно. Майка ѝ прѣкъснѣ това мълчание.

— Повикайте тутакси лѣбаря. Може би да

е приврѣменно заслѣпяване. Богъ не е толкова несправедливъ, щото да на осъди въ такова злощастие.

Лѣкарътъ дойде, разгледа синитѣ очи и слѣдъ малко каза:

— Не е нищо, приятелко. Ще ти дамъ едно лѣкарство, което ще ти възвърне зрѣнието. Искриваннето обаче, за жалость, ще трае нѣколко дена, та разбирамъ, колко ще ти е утечително туй отлаганне на свадбата.

Момата стисна ржцѣтъ на лѣкаря.

— Обѣщавате ли ми се, че ще ми възврънете зрѣнието.

— Разбира се, това е едно прѣходяще зло, каза лѣкарътъ. Нѣ на пзлизанне обрѣж се къмъ майка и прибави: това е очна артритида и ще се исцѣри подиръ дълго врѣме.

Пратихъ тутакси единъ слуга: да извѣсти на годеника за злощастнето, догдѣто двѣтъ злощести жени се мжчихъ да утѣшятъ любезното си чедо.

Младий годеникъ като лудъ побърза да дойде, като не можеше да повѣрва на ужасното извѣстие. Ивонна спѣше, когато той дойде, та не остави да ѝ събудижтъ. Дълго врѣме стоѣше прѣдъ лѣгло то ѝ, като гледаше съ голѣма скърбъ блѣдното лице на оная, която до вчера го оцаствляваше чрѣзъ привлѣкателния си погледъ.

Ще дойдж утрѣ, каза на отиванне.

— Не ѝ обича както трѣбва, за да се ожени за неѣ слѣпа и злощастна, казахъ въ сжщото врѣме майката и лелята и съ плачъ дигихъ и затворихъ въ шкафа бѣлата рокля и булото съ вѣнеца.

Павелъ обаче запази си обѣщанието. Той се върни на другия денъ замисленъ и наскърбенъ; приближи се до лѣгло то на плачущата ѝ тихо годеница и, като колѣнички прѣдъ неѣ, каза: любезна моя Ивонне; ти знаешъ, колко азъ те обичахъ. Днесъ, злощастна и страдающа, азъ те обичамъ още повече, азъ те обичамъ повече, отколкото другъ нѣтъ. Заглѣвамъ ти се, че ще те обичамъ винаги и че ще бждж твоя нѣженъ съпругъ. Искашъ ли да бждешъ моя съпруга прѣди искриваннето си?

Бракосъчетанието се изслужи въ черквницата на дома, нѣколко дена подиръ страшното злощастие. Ивонна и Павелъ тръгнхъ, за да се настанѣтъ въ Парижъ:

Подиръ една година Ивонна бѣ майка на

едно трѣрдѣ хубаво руссо момиченце, което и тритѣ жени извѣнмѣрно любѣхъ.

Тѣ не бѣхъ изгубили всѣка надѣжда за исцѣряването на Ивонна. Лѣкарътъ винаги говорѣше, че ослѣпяването ѝ щѣло да трае за нѣколко само дена.

Единъ лѣтеенъ денъ, когато младата жена люлѣше на ржцѣтъ малкото си момиче, Павелъ, стоящъ при неѣ, изглеждаше и двѣтъ съ нѣжностъ; колко хубава, колко любезна е, каза Павелъ, като гледаше съ обичъ малката си дѣщеря; тя е твоята вѣрна картина, любезна ми Ивонне, каза той на младата слѣпа; има русса коса, очитѣ ти

Ивонна доближи дѣтето до лицето си и втрѣнци на него прѣпльценитѣ си отъ съзри очи. Тутакси тя съ гласъ, прѣкъсванъ отъ съзри, каза: Лъжешъ, приятелю мой. Дѣщеря ми има черни очи, като твоитѣ. Гледай, азъ ги виждамъ добрѣ! И паднж прѣмръла. Тя до толкова бѣ заслипла очитѣ си, когато гледаше дѣтето си, щото ѝ се повърни погледѣтъ, та захванж да вижда добрѣ!

(Преводъ отъ френски).

Нѣкои допълнителни забѣлѣжки върху статийката „Какъ живѣятъ момитѣ по насъ“¹⁾

Въпросътъ или въпроситѣ, които въ поднесаната съ началнитѣ букви Е. М. статия се разглеждатъ, сж доволно сериозни.

Въ надѣжда, че ще можемъ въ настоящия случай да помогнемъ съ нѣщо за правилното разрѣшаванне на тоя въпросъ, който е вече доста подиганъ и разрѣшаванъ, ние написахме тия си забѣлѣжки.

Г. Е. М. съ нѣколко вѣтжителни думи доволно добрѣ схваща живота на нашата мома. (Трѣбва да забѣлѣжимъ, че тя говори само за гражданката или богаташката мома; ние сжщо ще говоримъ за сега само за тая послѣдната, нѣ ще има нѣща, които ще се касаѣтъ за всѣка мома изобщо). Хубаво. Ала авторката подиръ туй не се задоволява съ тоя само въпросъ, тя вече отстѣпва отъ своята първа тема и залавя втора: *какъ трѣбва да живѣятъ нашитѣ момни-гражданки*. Тя имъ дава нужнитѣ съвѣти и кара «желающитѣ да се опитатъ и съобщятъ миѣнието си». Ние, разбира се, съобщаваме миѣнието си безъ да сме правили опитъ.

1) Гл. «Женский Свѣтъ» год. I-ва брой 18.

Всѣко едно явление съ единъ прѣдметъ винаги е сѣтнина отъ друго прѣдшествоващо явление, което го е причинило. Това всѣки знае. Трѣбва да измѣстимъ причинното явление, или да туримъ едно противодѣйствиe на тая причина, щомъ искаме да получимъ друга сѣтнина. Разбира се, трѣбва да ни сж извѣстни и познати хубаво и причината на даденото явление и противодѣйствието, което искаме да направимъ.

Ний не можемъ да разберемъ, кое нѣщо счита г. Е. М. за причина на това «монотонно, еднообразно», досадително живѣяние на нашитѣ госпожици. Но отговорътъ е много простъ: въпроснитѣ госпожици прѣкарватъ цѣли дни въ бездѣйствие или въ празни работи. Ето защо тѣ гледатъ «съ прѣзрителенъ, но и ревностенъ погледъ всѣка заранъ дѣщерята на работника да тича по работата си»; ето защо тѣ се молятъ на авторката да имъ достави «книгата на природата», която имъ се прѣпорѣчва, като реактивъ на скуката, на омръзнуваната.

Но да се направи гражданката еднакво щастлива, или тѣй щастлива като селската или бѣдната мома, разбира се, това е невъзможно; тука има прѣчки много голѣми: противоположни сж обстоятелствата, въ които живѣятъ тия двѣ момички. Бѣдната мома е щастлива, че работи цѣлъ денъ, че не ѝ «остава време да скучае», както се изразява единъ герой на Гоголя, Штухъ, мислимъ, въ поемата «Мъртвитѣ души». Богатската мома ще може да стане щастлива само тогава, когато стане полезна и зарадъ себе си, и зарадъ другитѣ, когато почне да живѣе единъ дѣятеленъ и съзнателенъ животъ. Човѣкъ работи, винаги, като гони една извѣстна цѣль.

(Слѣдва).

За образованието на жената въ България.

(Писмо отъ Патвентъ).

Писмо II.

Жената и нашата интелигенция.

Продължение.

Тамъ, гдѣто има добъръ порядѣкъ, тамъ, казвамъ, има и умъ. Какъвто е днесъ домашний животъ на жената, то е нѣщо много долно, много незадоволително. При днешното положение на жената въ домашний ѝ животъ, нѣмаме основание да искаме нѣщо умно, нѣщо добро. А че отъ гдѣ на къдѣ ще искаме отъ днешната жена нѣщо умно и добро, когато обществото нищо умно и добро не ѝ дава? И друго. Отъ гдѣ на къдѣ ще искаме добри и умни жени,

когато обществото само не дава и доброта на тѣхъ? Всичкитѣ знания, всички умственъ кръговзоръ на момата до омѣжването ѝ се състои въ това, що е чула и видѣла въ къщи, по между родителитѣ, комшиитѣ и родоветѣ. Повече нищо. Ето защо жената днесъ въ семейството не отговаря на назначението си, а възъ отъ него, тя никаква облага не принася на обществото, даже е и непотрѣбна за него. Това е тѣй, и тѣй ще върви до тогава, до гдѣто жената сама не се завземе за борба, — борба за просвѣта, борба за животъ и щастие.

Жената, този грѣшенъ човѣкъ, който отъ една страна е ангелъ, прѣдъ когото колѣничатъ и поети, и моралисти и законодатели, а отъ друга — черенъ робъ, когото го газятъ и угнетяватъ и най-развличенъ пинецъ, жената, казвамъ, безъ която мъжскитѣ свѣтъ на минутка би угасналъ — нашата жена питамъ, читателко, какво нѣщо добро се работи за неѣ въ обществото днесъ? Какъ се гледа на неѣ днесъ отъ научна, политическа и обществена точка на зрѣние? Заедно съ политическото, общественото и економическото ни развитие и напредване, какъ плава жената, вземана като отдѣлна личностъ или общественно цѣло, въ общий напливъ на прогрессирующитѣ сили въ сегашний ни държавенъ животъ? Каква е днешната наша жена и днешната ни интелигенция?

Читателитѣ и читателкитѣ на нашия в. «Женский Свѣтъ» може би да погледнатъ различно на изказанитѣ отъ насъ мисли и зададени питання. Но да казва който, каквото си ще, ний ще уважаваме само онова, което заслужва и време да похарчишъ прѣзъ което ще мислишъ и учишъ, и трудъ, за да отговаряшъ било чрѣзъ живо или писмено слово. Искамъ да се признаѣмъ най-много прѣдъ читателкитѣ на «Женский Свѣтъ», че азъ ни най-малко нмамъ намѣренне да говорѣмъ, за да ги убѣждавамъ или разубѣждавамъ въ това или онова. Азъ се исказвамъ искрено и исказвамъ онова, въ което съмъ убѣдена, като човѣкъ, че е така. Азъ имамъ прѣдъ видъ това, което би направило не добро впечатление нѣкому отъ свободний начинъ на исказване своитѣ мисли. То е много смѣло, смѣло за това, че то се исказва най-вече отъ една жена, хеле момичка. Но ще ма обвините ли, читателю и читателко, че азъ, като се ползувамъ отъ свобода на словото исказвамъ не своятъ злобенъ егонизмъ, не своята женска блисканостъ, а истинната, че при сегашното богатство на свѣта ний сме роби, а при сегашната голѣма просвѣта — слѣпи, и нищо и никакви. Не ми се лови вѣра да се отнесете злѣ къмъ мене и да кажете, че брашоловиѣ несвързани думи и вѣтърничави мисли.

Азъ виждамъ, че да се работи за умствено и нравствено повдигане на нашитѣ жени, при положението въ което тѣ се намѣрватъ, е много трудно. При всичко че е трудно, но отъ друга страна е нужно. Просвѣтаването на обществото не трѣбва да се дава въ повече на мъжете, а въ по-малко на

женитѣ. Упѣтваніята, насърченията и даване улеснение за самообразование трѣбва да се прави съ еднакъвъ интересъ както за мъжетѣ, така и за женитѣ. Така трѣбва. А какъ се върши това днесъ? Читателнитѣ сами могатъ да видѣтъ. Заговорили се нѣгдѣ да се отвори дружество за скаски или читалище или публична библиотека или вечерни и недѣлни училища, жената никакво участие не зема. Отворѣтъ ли се такива общеполезни заведения, тѣ сѣ достѣпни само на мъжетѣ. Повървили работата на добръ, доставятъ ли се добри книги, говорѣтъ ли се поучителни слова, пише ли се, разисква ли се чрѣзъ пресата нѣщо отъ общъ интересъ, прави ли се нѣкакъвъ напредѣкъ въ умоветѣ на хората, всичко това се върши отъ мъжетѣ и за мъжетѣ. Мъжетѣ искатъ да се самообразуватъ и тѣ си правѣтъ дружества, читалища, отворятъ публични библиотеки, вечерни и недѣлни училища, издаватъ си вѣстници и списания, водѣтъ полемики, критикуватъ работитѣ си и въ всички тѣзи дѣятелности тѣ просвѣщаватъ, разбуджатъ умоветѣ и понятіята на обществото, нѣ не умоветѣ и понятіята на женското общество, а на това на мъжетѣ. Тѣзи работа на мъжетѣ не остава безплодна. Умоветѣ се разбуджатъ, появяватъ се хора свѣстни, хора интеллигентни, а заедно съ тѣзи хора появява се и обща дѣятелност. Нѣ казвамъ пакъ, появяватъ се свѣстни мъже, интеллигенти и дѣятелни мъже—борби за идея и за просвѣта пакъ мъже; а всичката работа на посвѣстнитѣ мъже е достѣпна пакъ на мъже, но рѣдко на жени. (Слѣдва).

Книги и списания,

получени въ Дирекцията ни.

- Нова Свѣтлина*, год. III, книжка VI, Сливенъ 1893 г.
Дѣтска почивка, мѣсечно иллюстрирано списание за дѣца, год. III, книжка I, Силестра 1893 г.
Воинска сбирка, год. I, книжка III, София, 1893 г.
Юридически прѣгледъ, год. I, кн. XV, Пловдивъ, 1893 г.

ПОДЛИСТНИКЪ 3)

Славянски жени.

Отъ Захеръ Мазохъ.

ПРАЖСКАТА АМАЗОНКА

— Давамъ ви честната си дума, Витяске, отговаряше отъ улицата единъ звученъ мъжски гласъ, че искрено ви обичамъ, и че най голѣмото ми желаніе е да ви побѣдѣ и да станѣ достоенъ за васъ.

— Вашата честна дума! извика съ смѣхъ амазонката, та нима вий имате честь? Не, униформата, която носите, вий ѣ безчестите!

— Витяске!

— Да, господинъ майоре, вий безчестите тоя костюмъ, защото вий подло, низко мя излѣгахте, като мя накарахте да мислѣ, че вий силно желаете рѣката ми. Но маската ви вече е снета. Азъ знаѣ, че ви наричатъ: «Пражски Донъ Жуанъ» и че, отъ

Цѣлина, селско мѣсечно списание, год. II, книжка X, Пловдивъ 1893 г.

Звѣздича, мѣсечно иллюстрирано списание, год. II, кн. VIII, София 1893 г.

Нова Китка, пѣсни и стихотворения, книжка II, София 1893 г.

Свѣтлина, мѣсечно иллюстрирано списание, год. III, кн. X, София 1893 г.

Недопунѣлъ, научно-популярно списание, год. IV, кн. III, София 1893 г.

Младина, научно забавителенъ вѣстникъ съ картини за младежитѣ отъ двата пола, год. III, кн. I, Търново 1893 г.

Рецепти за ястия.

Ягния съ спанакъ. Нарѣзваме говеждото месо на малки парченца и оставяме да се чържатъ, като му туримъ лукъ нарѣзанъ, солъ и масло, въ една тенджерата, които покриваме. Подиръ малко го бъркаме съ една дървена лѣжица, като му прибавяме отъ връме на връме по малко вода, додѣто зачервенѣе, слѣдъ което го поливаме съ домата и, колкото му трѣбва, вода. Като се полуопече месото, нахвърляме въ тенджерата и спанакъ, който прѣдварително добръ сме измили и очистили съ твърдѣ малко вода, защото спанакъ пуца много вода.

Ягния дюли. — Въѣето спанакъ можемъ да наготвимъ месото си съ дюли, като постѣпимъ съ месото, както показаме по-горѣ, безъ обаче да му прибавимъ домата, и нахвърлимъ въ тенджерата дюли, нарѣзани на малки парчета и прѣкарани отъ масло, съ прибавление малко захаръ. Покриваме тенджерата и оставяме надъ слабъ огънь, за да почервенѣѣтъ.

Корреспонденция.

Г-и и Г-а Държ. Дѣз. Пансионъ, *Ст.-Загора*. М. Хр. Шварова, Ек. Ив. Хаманджѣва, *Солотъ*. Ел. Цончева, *Силестра*. Ив. А. Стоянова, *Горне-Орѣховица*. Получихме стойността на едногодишното течение на списанието, заедно съ притурката.

Г-ца Е. В. *Пльвенъ*. Статията Ви ще се разгледа. Г-а Д-ръ Д. *Брациво*. Испратѣ ни и края, за да видимъ статията Ви въ дѣлостъ, та да се произнесемъ. Г-жа М. Ф. Иванова *Була*. Получихме 5 л. Г-а Талимова, *Стара-Загора*. Получихме 5 л. молимъ и за останалитѣ 2-50 ст. Г-а Е. П. П. *Казанлъкъ*. Статията Ви ще се разгледа.

всички страни, се подигатъ противъ васъ едногласни проклятия и упоривания.

— Наклѣветили сѣ мя прѣдъ васъ, Витяске.

— Никой не ви е клѣветилъ. Азъ сама открихъ истината. Вий мя излѣстихте и излѣгахте. Азъ съмъ побѣдена, но се пазѣте; ако нѣкога не паднете въ рѣцѣтъ ми, азъ ще се отнесъ безъ милостъ съ васъ!

— Витяске! прѣкрасна ми Витяске!

— Млѣвнете и се махвайте оттука! извика прѣкрасната обидена дѣвойка, като протягаше рѣката си съ повелителенъ жестъ. Махвайте се! и молѣте Бога да не се срѣщаме никога на бойното поле!

Витяска слѣзе бързо въ градината. Догдѣто тя се отдалечаваше, азъ се затекохъ да погледна на улицата и познахъ, отдалечъ, Г. фонъ деръ Мюлена, майоръ на гренадеритѣ и общъ любимецъ на дамнитѣ и населението въ Прага.

Азъ се присѣдинилъ къмъ Витяска при самата

Извѣстия.

1. Списанието ни се нуждае отъ единъ агентъ за събиране абонаментитѣ отъ неплатившитѣ до сега абонати и за записване нови абонати. Желаящитѣ да приематъ тая длъжностъ нека се отнесжтъ до Дирекцията на списанието като съобщжтъ същеврѣменно и подъ какви условия могатъ да ѝ приемжтъ.

2. За послѣденъ пѣтъ вече неплатившитѣ ни г. г. абонати и абонатки се умоляватъ да внесжтъ абонамента си въ най-непродължително врѣме, понеже годината почти истича вече, а и издаването на списанието изисква голѣми разности.

3. Дирекцията на «Женский свѣтъ», прѣдъ видъ на улущенията и прѣобразованията, които е въ намѣрение да направи за списанието си, рѣши, щото да отложи троекратното му издаване за до повата година.

ОБЯЗЛЕНИЯ.

Книжевно извѣстие.

Който нека да си достави много полезнитѣ за женския полъ книги:

I. Запазване здравieto на женитѣ, помятие за менструацията, родилния периодъ и прочее.

II. Наставления за припазване отъ противомилостното бабувание и родилния периодъ слѣдъ бабуванието, нека се отнесе до прѣводачката и издателката имъ Н. Хр. Бъчеварова, въ София.

Първата книга струва съ испращанieto 1-60 стот., а втората 65 ст.

Поржчки, не придружени съ стойността на книгитѣ, не се изпълняватъ, нито на писмата се отговара.

каща. Тя що бѣ хванѣла една ноцна пеперуда, която свѣтлината бѣше привлякла къмъ прозорцитѣ на нашата зала за ѣденie. Тя щѣше да ѝ кжса крилата.

— Какво правите? извикахъ азъ съ едно движение пълно съ страхъ.

Ти ми погледнѣ. Една тайна тъга, единъ сдържанъ гнѣвъ, смѣсени съ зловна радостъ се отпечатвахъ на полуотворенитѣ ѝ уста.

— Никога не трѣбва, каза тя, да се оставяме подъ властѣта на съжалението въ тоя лошъ и лжливъ свѣтъ.

Цѣлия редъ блестящи празници въ честь на членоветѣ на първия славянски конгресъ се свърши съ великолѣпенъ балъ въ голѣмата зала на островъ София.

Отъ нѣколко деня говорѣхъ тайно за едно

БЪЛГАРСКА СБИРКА

СПИСАНИЕ ЗА КНИЖНИНА И ОБЩЕСТВЕННИ ЗНАНИЯ

ИЗЛАЗЯ ПОДЪ РЕДАКЦИЯТА НА

СТЕФАНА С. БОБЧЕВЪ И МИХАИЛА ИВ МАДЖАРОВЪ.

Отъ началото на 1894 г. въ гр. Пловдивъ ще се почне издаването на едно ново мѣсечно списание — Българска сбирка. Това списание ще съдържа:

I. *Статии и очерки* по историята и етнографията.

II. *Животописи* на знаменити мъже и пр.

III. *Изящна словесностъ.*

IV. *Книгописъ.*

V. *Изъ книжнината и живота.*

VI. *Малки въсти.*

VII. *Смѣсь.*

«Българска Сбирка» ще излазя веднѣжъ въ началото на всѣки мѣсець, ще обема петъ печатни коли и ще има формата на «Юридически Прѣгледъ».

Цѣната на годишния абонаментъ на «Бълг. Сбирка» е 10 лева за въ България, 12 — извънъ, платими слѣдъ приеманieto на първата книга. Половинъ годишни абонаменти не се приематъ. За ученицитѣ и за абонатитѣ на «Юридически Прѣгледъ» прѣдъ 1894 година «Българска Сбирка» се отстъпва за 8 лева.

Първата януарска книжка на «Б. Сбирка» отъ 1893 година ще излѣзе на 15 декемврий т. г.

На настоятелитѣ и на всички, които зипишжтъ и събержтъ стойността на 10 абонамента, прави имъ се обичайната отстъпка едно на 10.

Бѣлѣжка. Всичко, което се отнася до списанието ни (писма, статии, поржчки, пари и пр.) испроважда се: До администрацията на «Бълг. Сбирка» Пловдивъ, улица Шадраванска, домъ на С. С. Бобчевъ.

Пловдивъ, 5-й Октомврий 1893 г.

С. С. Бобчевъ и М. Ив. Маджаровъ.

военно посягателство противъ свободата и конституцията. По всичкитѣ ъгли на улицата, афини, които танственна ржка бѣше залѣпила, прѣдупреждавахъ народа, че се готви държавенъ прѣвратъ. Възбуждението се повече и повече растѣше и се свърши съ това, че захванжжъ открито да говоржтъ за една близка борба. Прѣди да отидемъ на бала главатарѣтъ на Сворноста каза на баща ми: «Тая вечеръ танцувание, а утрѣ бой!»

На другия денъ отслужихъ голѣма служба подъ открито небо прѣдъ памятникѣтъ на Венцеля. Малко слѣдъ това се чухъ първитѣ пушечни изгърмявания. Народѣтъ се събра. Захванжжъ на бързо да правжтъ баррикади. Барабанѣтъ даде призивна тревога по всички улици. «Кървавата пражска недѣля» се захващаше. (Слѣдва).